

Cabinet individual de avocat Tudorel TOADER

Iași, strada Costache Negri, nr. 37, bloc P1, ap. 2, parter, județul Iași

Tel.: 0744 222676

Către,

Înalta Curte de Casație și Justiție

Dosar nr. 3297/1/2020 – stadiul procesual – Fond

Cerere de sesizare a Curții Constituționale

DOMNULE PREȘEDINTE,

Subsemnatul, avocat Tudorel TOADER, apărător ales pentru inculpatul Popescu -Tăriceanu Călin Constantin Anton, cu delegație depusă la dosarul cauzei, în baza prevederilor art. 146 lit. d) din Constituția României, precum și ale art. 11 lit. d) din Legea nr. 47 din 18 mai 1992¹ privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, cu modificările și completările ulterioare, ridicăm

excepția de neconstituționalitate

a prevederilor **alin. 4) art. 7 din Legea nr. 96 din 21 aprilie 2006**² privind Statutul deputaților și al senatorilor, cu modificările și completările ulterioare, prevederi în baza cărora a fost realizat actul de inculpare, ulterior, și trimiterea în judecată.

Obiect al excepției de neconstituționalitate: alin. 4) art. 7 din Legea nr.96/2006, având următorul conținut: „În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. c) și d), precum și în cazurile prevăzute la alin. (2) lit. c) și d), președintele Camerei ia act de situația de încetare a mandatului de deputat sau de senator și supune votului plenului Camerei

¹ Republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 807 din 2 decembrie 2010.

² Republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 49 din 22 ianuarie 2016.

din care face parte adoptarea hotărârii prin care se vacantează locul de deputat sau de senator”.

Prevederile constituționale încălcate: art. 1 alin. (5) din Constituție, prin neîndeplinirea condițiilor de claritate, precizie, previzibilitate și accesibilitate.

Îndeplinirea cerințelor art. 29 din Legea nr. 47/1992

Considerăm că sunt îndeplinite cerințele legale pentru admiterea cererii și sesizarea instanței de contencios constituțional, prin faptul că:

- excepția este ridicată în fața instanței de judecată;
- norma legală criticată este în vigoare, iar prin decizie interpretativă³ instanța de contencios constituțional a statuat în sensul că se pronunță și asupra constituționalității normelor abrogate „ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare”;
- norma legală criticată are legătură cu soluționarea cauzei, deoarece în baza acesteia au fost realizate actele de inculpare și de trimitere în judecată, în prezent, se realizează judecata;
- norma legală criticată nu a fost constatată ca fiind neconstituțională printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale.

Jurisprudența CCR referitoare la îndeplinirea condițiilor de claritate, precizie, previzibilitate și accesibilitate a normelor legale.

Numeroase norme legale au fost constatate ca fiind neconstituționale, prin încălcarea art. 1 alin. 5) din Constituție, prin neîndeplinirea condițiilor de claritate, precizie, previzibilitate și accesibilitate.

În acest sens, Curtea a statuat faptul că art. 1 alin. (5) din Constituție consacră principiul legalității și care impune obligația ca normele adoptate să fie precise, clare și previzibile⁴.

3 CCR, Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011.

4 CCR, Decizia nr. 363 din 7 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 495 din 6 iulie 2015.

Tot astfel, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat (a se vedea, în acest sens, spre exemplu, Decizia nr. 189 din 2 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 5 aprilie 2006, Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, sau Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 15 februarie 2012).

În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că legea trebuie, într-adevăr, să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului (a se vedea Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza Rotaru împotriva României, paragraful 52, și Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pronunțată în Cauza Sissanis împotriva României, paragraful 66).

O lege îndeplinește condițiile calitative impuse atât de Constituție, cât și de Convenție, numai dacă norma este enunțată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își adapteze conduita în funcție de aceasta, astfel încât, apelând la nevoie la consiliere de specialitate în materie, el să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă și să își corecteze conduita⁵.

La pct. 18 din decizia mai sus citată, Curtea, având în vedere principiul generalității legilor, reține că poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu trebuie să afecteze, însă, previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, și Decizia Curții Constituționale nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, precum și

⁵ Pct. 17 din Decizia CCR nr. 363 din 7 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 495 din 6 iulie 2015.

jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la care se rețin, spre exemplu, Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Wingrove împotriva Regatului Unit*, paragraful 40, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragraful 55, Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Leempoel & S.A. ED. Cine Revue împotriva Belgiei*, paragraful 59).

Prin aceeași decizie, Curtea constată că, potrivit art. 8 alin. (4) teza întâi din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din data de 21 aprilie 2010 "textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce", iar potrivit art. 36 alin. (1) din aceeași lege, "actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie".

Curtea constată că, în mod implicit, există obligația în sarcina legiuitorului de a adopta legi care să respecte cerințele de calitate ale acestora, care se circumscriu principiului legalității prevăzut la art. 1 alin. (5) din Constituție.

În ceea ce privește *accesibilitatea legii*, Curtea constată că, din punct de vedere formal, aceasta are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative de rang infraconstituțional și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în temeiul art. 78 din Constituție, respectiv legea se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la 3 zile de la data publicării sau la o data ulterioară prevăzută în textul ei⁶.

Însă, pentru a fi îndeplinită cerința de accesibilitate a legii, nu este suficient ca o lege să fie adusă la cunoștința publică, ci este necesar ca între actele normative care reglementează un anumit domeniu să existe atât o conexiune logică pentru a da posibilitatea destinatarilor acestora să determine conținutul domeniului reglementat, cât și o corespondență sub aspectul forței lor juridice. Nu este așadar admisă o

6 Pct. 26 din decizia anterior citată.

reglementare dispartă a domeniului sau care să rezulte din coroborarea unor acte normative cu forță juridică diferită. În acest sens, normele de tehnică legislativă referitoare la integrarea proiectului în ansamblul legislației statuează că actul normativ trebuie să se integreze organic în sistemul legislației, scop în care actul normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune [art. 13 lit. a) din Legea nr. 24/2000]. Pentru sublinierea unor conexiuni legislative se utilizează norma de trimitere [art. 16 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 24/2000], care operează întotdeauna între acte normative cu aceeași forță juridică.

Nu se poate pretinde unui subiect de drept să respecte o lege care nu este clară, precisă, previzibilă și accesibilă, întrucât acesta nu își poate adapta conduita în funcție de ipoteza normativă a legii; tocmai de aceea, autoritatea legiuitoare, Parlamentul sau Guvernul, după caz, are obligația de a edicta norme care să respecte trăsăturile mai sus arătate.

Motivarea excepției de neconstituționalitate.

Sintagma “*ia act de situația de încetare a mandatului de deputat sau de senator*”, nu are valențe juridice, nu instituie o anumită obligație pentru președintele respectivei Camere, semnifică, mai curând, potrivit Dex, a lua cunoștință.

Ipoteza finală, din norma legală criticată, potrivit căreia “*supune votului plenului Camerei din care face parte adoptarea unei hotărâri prin care se vacantează locul de deputat sau de senator*”, nu este clară, precisă, previzibilă și accesibilă.

Aceasta deoarece, nu se stabilește în mod explicit, dacă legiuitorul a înțeles să creeze o procedură derogatorie de la prevederile art. 35 lit. h) din Regulamentul Senatului⁷, potrivit căroră “biroul permanent al Senatului întocmește proiectul ordinii de zi a Senatului și programul de activitate”.

⁷ Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului nr.28/2005, a fost republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.417 din 21 aprilie 2021.

Republicat în temeiul art.II din Hotărârea Senatului nr.44/2021 pentru completarea Regulamentului Senatului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.380 din 12 aprilie 2021, dându-se textelor o nouă numerotare.

Altfel spus, nu rezultă dacă președintele Camerei poate să prezinte direct plenului proiectul unei astfel de hotărâri, contrar prevederilor anterior citate.

Tot astfel, nu rezultă nici cine trebuie să întocmească respectivul proiect, în condițiile în care potrivit art. 198 alin. 1) din Regulamentul Senatului, “cazurile de incompatibilitate vor fi trimise spre examinare Comisiei Juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, care va întocmi un raport. Propunerile Comisiei se aprobă de Senat, cu votul majorității membrilor săi”.

În egală măsură, în realizarea obligației din norma criticată, nu sunt prevăzute instrumente juridice prin care președintele Senatului să determine Comisia juridică pentru îndeplinirea obligației de întocmirea a raportului care urmează să fie supus aprobării Senatului.

Norma legală criticată nu prevede un termen în care trebuie să se deruleze procedura de vacantare a postului de parlamentar.

Lipsa de claritate, precizie, previzibilitate și accesibilitate a normei criticate rezultă și din motivarea Ordonanței de clasare nr. 501/P/2018 din data de 13 iunie 2019, adoptată de către procurorul de la PÎCCJ, cauză în care au fost efectuată urmărirea penală, sub aspectul săvârșirii aceluiași infracțiuni, cu referire la vacantarea unui post de deputat. În motivarea ordonanței se arată că *“noțiunea de a lua act nu este definită, deci se consideră că își păstrează înțelesul din limbajul comun, respectiv a constata, a afla, a lua cunoștință, pe de altă parte, legea nu impune președintelui camerei emiterea unui înscris doveditor prin care să ateste formal aceasta, simplul fapt că Biroul permanent a fost în scurt timp investit atestând că procedura nu a fost împiedicată prin acțiunea obstructivă sau pasivitatea președintelui în funcție”*.

Lipsa de claritate, precizie, previzibilitate și accesibilitate a normei criticate rezultă și faptul că, în soluționarea prezentei cauze, fostul președinte al Comisiei juridice, care nu și-a îndeplinit obligația de a întocmi Raportul solicitat de către președintele Senatului, astăzi inc. Tăriceanu, și care ulterior a devenit președinte al Senatului, fără îndeplinirea obligației imputate în prezenta cauză, are calitatea de martor.

Față de cele expuse, vă rugăm să ne admiteți prezenta cerere de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor alin. 4) art. 7 din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor.

Cu mulțumiri,

15 iunie 2021

avocat Tudorel TOADER
